

Στρατηγικό Πλάνο Ενεργειών Διάχυσης των Αποτελεσμάτων του Έργου

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2.1

Συντονιστής φορέας: FRC

Στην υλοποίηση του εν λόγω παραδοτέου εργάστηκαν μέλη από τις ομάδες εργασίας των φορέων:

- P1. Πολυτεχνείο Κρήτης – Ειδικός Λογαριασμός Κονδυλίων Έρευνας (TUC)
- P2. Ερευνητικό Κέντρο Φρέντερικ (FRC)
- P3. Ίδρυμα Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' (IAM)
- P4. Τμήμα Αρχαιοτήτων – Υφυπουργείο Πολιτισμού (ΤΑ-ΥΠ)

Περίληψη Παραδοτέου

Το παραδοτέο ΠΕ2.1 του έργου MOSAIC αφορά τη διαμόρφωση του Στρατηγικού Πλάνου Ενεργειών Διάχυσης των Αποτελεσμάτων του έργου και αποτελεί ένα βασικό εργαλείο προγραμματισμού, οργάνωσης και παρακολούθησης των δράσεων επικοινωνίας και δημοσιοποίησης που θα υλοποιηθούν καθ' όλη τη διάρκειά του. Σκοπός του συγκεκριμένου παραδοτέου είναι να καθορίσει με συστηματικό τρόπο το πλαίσιο μέσα στο οποίο οι εταίροι θα προβάλλουν τους στόχους, τις δραστηριότητες, τα ενδιαμέσα αποτελέσματα και τα τελικά παραδοτέα του έργου, έτσι ώστε αυτά να γίνουν γνωστά όχι μόνο στους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς, αλλά και σε ένα ευρύτερο σύνολο ενδιαφερομένων στην Ελλάδα, την Κύπρο και διεθνώς.

Το παραδοτέο βασίζεται, τόσο στην αρχική στρατηγική επικοινωνίας που είχε περιληφθεί στην εγκεκριμένη πρόταση του έργου, όσο και στις συζητήσεις και αποφάσεις που ελήφθησαν μεταξύ των εταίρων κατά τους πρώτους μήνες υλοποίησής του, με στόχο η διάχυση να οργανωθεί με τρόπο συνεκτικό, αποτελεσματικό και προσαρμόσιμο στις ανάγκες που θα προκύπτουν στην πορεία. Η **στρατηγική διάχυσης** συνδέεται άμεσα με τους βασικούς στόχους του έργου οι οποίοι αφορούν αφενός την αξιοποίηση σύγχρονων τεχνολογικών διαδικασιών ψηφιοποίησης για την αναγνώριση γεωμετρικών χαρακτηριστικών, χρώματος και υφής, με σκοπό την υποστήριξη της παραγωγής αντιγράφων ή της αποκατάστασης και συμπλήρωσης τμημάτων ψηφιδωτών αντικειμένων και επιφανειών, και αφετέρου την ανάδειξη και προβολή σημαντικών στοιχείων πολιτιστικής κληρονομιάς που δεν είναι άμεσα προσβάσιμα στο ευρύ κοινό ή είναι προσβάσιμα μόνο υπό περιορισμούς. Στο πλαίσιο αυτό, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα δύο βασικά αντικείμενα μελέτης του έργου:

- τα εντοίχια ψηφιδωτά της **Παναγίας Κανακαριάς** στην κατεχόμενη Κύπρο, τα οποία φέρουν ιδιαίτερο ιστορικό και συμβολικό φορτίο λόγω της βίαιης απόσπασής τους και του επαναπατρισμού τους, και

- το εντοίχιο ψηφιδωτό της **Παναγίας Αγγελόκτιστης** στο Κίτι της Κύπρου, του οποίου η τεκμηρίωση αποσκοπεί στην υποστήριξη της συντήρησης και της παρακολούθησης των μηχανισμών φθοράς που βρίσκονται σε εξέλιξη.

Η ανάδειξη αυτών των μνημείων δεν αντιμετωπίζεται μόνο ως ζήτημα προβολής, αλλά και ως μέσο ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με τη σημασία της τεκμηρίωσης, της προστασίας και της βιώσιμης διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το παραδοτέο υπογραμμίζει ότι χωρίς οργανωμένη και αποτελεσματική δημοσιότητα, ακόμη και τα πλέον αξιόλογα αποτελέσματα ενός ερευνητικού και πολιτιστικού έργου κινδυνεύουν να παραμείνουν άγνωστα στους δυνητικούς χρήστες, στους αρμόδιους φορείς, αλλά και στην κοινωνία συνολικά. Για τον λόγο αυτόν κρίνεται απολύτως αναγκαία η ύπαρξη ενός συνεκτικού σχεδίου διάχυσης, το οποίο θα δίνει απαντήσεις στα βασικά ερωτήματα: γιατί γίνεται η διάχυση, τι ακριβώς πρέπει να διαδοθεί, σε ποιους αποδέκτες απευθύνεται, με ποια εργαλεία και μέσα θα επιτευχθεί, ποιοι φορείς θα αναλάβουν την υλοποίηση των σχετικών δράσεων και με ποιον τρόπο θα παρακολουθείται και θα αξιολογείται η αποτελεσματικότητά τους.

Στο επίπεδο των στόχων επικοινωνίας, το παραδοτέο δίνει έμφαση στην ενημέρωση, την παρουσίαση, την προβολή και τη μεταφορά γνώσης, στη διευκόλυνση της συμμετοχής και της διάδοσης, στην ανάδειξη των δεδομένων που αφορούν τα ψηφιδωτά, τις τεχνικές και τα υλικά τους, στις δυσκολίες δημιουργίας, διατήρησης και ανακατασκευής τους, καθώς και στην ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ εμπλεκόμενων φορέων και κοινού. Παράλληλα, επιδιώκεται η καλλιέργεια μεγαλύτερης κοινωνικής κατανόησης για τη σημασία της διατήρησης του πολιτιστικού πλούτου και η εκπαίδευση διαφορετικών ομάδων σχετικά με τις ιδιαιτερότητες των ψηφιδωτών και τις δυνατότητες που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες στην τεκμηρίωση και ανάδειξή τους.

Ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην ανάγκη διαμόρφωσης μιας ενιαίας εικαστικής και επικοινωνιακής ταυτότητας για το έργο, μέσω της χρήσης λογοτύπου, συγκεκριμένων γραφιστικών στοιχείων, κοινών χρωμάτων και σταθερού ύφους σε όλα τα μέσα επικοινωνίας. Η αναγνωρισιμότητα αυτή θεωρείται βασική προϋπόθεση ώστε το έργο να αποκτήσει σαφή δημόσια εικόνα και να ενισχυθεί η προβολή του. Στο ίδιο πλαίσιο, το παραδοτέο προβλέπει τη συστηματική αξιοποίηση ποικίλων εργαλείων διάχυσης, όπως άρθρα, συνέδρια, ενημερωτικά δελτία, βίντεο, σύντομα ψηφιακά σποτ, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, παρουσιάσεις και αναρτήσεις σε γλώσσα κατανοητή και από μη ειδικούς. Το στοιχείο αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό, καθώς το έργο δεν απευθύνεται μόνο σε επιστήμονες και εξειδικευμένους επαγγελματίες, αλλά και σε ευρύτερες κοινωνικές ομάδες, μαθητές, φοιτητές, επισκέπτες με ενδιαφέρον για τον πολιτισμό, φορείς τουρισμού και εκπροσώπους της δημόσιας διοίκησης. Η διασύνδεση επιστημονικού περιεχομένου και κατανοητής δημόσιας παρουσίασης αποτελεί βασική αρχή του σχεδίου διάχυσης.

Ως προς τις ομάδες-στόχους, το παραδοτέο αναγνωρίζει ένα ευρύ και πολυσύνθετο φάσμα αποδεκτών. Σε αυτούς περιλαμβάνονται αρχαιολόγοι, ιστορικοί τέχνης, συντηρητές, αγιογράφοι, ψηφιδοθέτες, μέλη εκκλησιών και μοναστηριών, δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που σχετίζονται με τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, φορείς προβολής του τουριστικού προϊόντος, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, μέσα ενημέρωσης, εξειδικευμένα περιοδικά και ιστοσελίδες, καθώς και μηχανικοί, προγραμματιστές, αρχιτέκτονες και άλλοι επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται σε πεδία συναφή με την ψηφιοποίηση, την τεκμηρίωση και την παρουσίαση πολιτιστικού αποθέματος. Επιπλέον, στο παράρτημα του παραδοτέου γίνεται αναφορά και σε πιο ευρείες κατηγορίες κοινού, όπως το γενικό κοινό σε Ελλάδα και Κύπρο, οι τοπικοί πληθυσμοί των περιοχών παρέμβασης, μαθητές και φοιτητές, αλλά και επισκέπτες με ενδιαφέρον για τον ιστορικό και αρχαιολογικό τουρισμό ή για την αξιοποίηση της τεχνολογίας στην ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Η αναλυτική αυτή στοχοθέτηση είναι σημαντική, καθώς

επιτρέπει την προσαρμογή των μηνυμάτων, των καναλιών επικοινωνίας και των μορφών παρουσίασης ανάλογα με τις ανάγκες και τα χαρακτηριστικά κάθε κοινού.

Το σχέδιο διάχυσης οργανώνεται σε δύο βασικές διαστάσεις: την οριζόντια, δηλαδή την εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των εταίρων, και την κάθετη, δηλαδή την εξωτερική επικοινωνία προς τις ομάδες-στόχους και τους τελικούς χρήστες. Η εσωτερική διάσταση περιλαμβάνει τακτική συνεργασία μεταξύ των εταίρων μέσω διαδικτυακών συναντήσεων και ψηφιακών εργαλείων επικοινωνίας, ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής ανταλλαγή πληροφορίας, η παρακολούθηση της προόδου και ο συντονισμός των ενεργειών δημοσιοποίησης. Η εξωτερική διάσταση αφορά την παρουσίαση του έργου στο κοινό μέσα από συνέδρια, ημερίδες, εργαστήρια, δράσεις πρόσωπο με πρόσωπο, αλλά και μέσα από την ιστοσελίδα του έργου, ενημερωτικά δελτία, βίντεο, φωτογραφικό υλικό, συνεντεύξεις, παρουσιάσεις και άλλες δημοσιεύσεις. Το παραδοτέο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη ιστοσελίδα του έργου ως κεντρικό δημόσιο κανάλι πληροφόρησης, το οποίο θα παρέχει πρόσβαση σε αναλύσεις, παρουσιάσεις, έγγραφα και οδηγούς, θα ενημερώνεται συστηματικά και θα είναι διαθέσιμο και μετά την ολοκλήρωση του έργου. Παράλληλα, προβλέπεται η αξιοποίηση μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως LinkedIn, Facebook και Instagram, καθώς και η αναζήτηση πρόσθετων διαδικτυακών καναλιών, με στόχο τη διεύρυνση της εμβέλειας, την αλληλεπίδραση με άλλα έργα και κοινότητες ενδιαφέροντος και την ενίσχυση του δημόσιου αποτυπώματος του MOSAIC.

Στο επίπεδο των συγκεκριμένων μέσων και δράσεων, το παραδοτέο περιλαμβάνει τη δημιουργία λογοτύπου και ιστοσελίδας, την παραγωγή έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού, αφισών, φυλλαδίων, ενημερωτικών δελτίων, ανακοινώσεων, βίντεο και σύντομων ψηφιακών σποτ, τη συμμετοχή σε επιστημονικά περιοδικά και συνέδρια, καθώς και τη διοργάνωση ημερίδων, εργαστηρίων εκπαίδευσης, ενημερωτικών συναντήσεων και παρουσίασης σε διεθνείς εκθέσεις. Προβλέπεται επίσης η δημιουργία βάσης δεδομένων επαφών και λίστας αλληλογραφίας, προκειμένου να υποστηρίζεται στοχευμένα η αποστολή ενημερωτικού υλικού, η πρόσκληση σε εκδηλώσεις και η ενίσχυση της δικτύωσης. Ιδιαίτερη μνεία γίνεται και στην ανάγκη όλα τα υλικά και οι δημοσιεύσεις να τηρούν τις απαιτήσεις προβολής της ευρωπαϊκής συγχρηματοδότησης, να περιλαμβάνουν τα προβλεπόμενα εμβλήματα και δηλώσεις αποποίησης ευθύνης και να εντάσσονται σε μια ενιαία ταυτότητα που θα διασφαλίζει συνέπεια και αναγνωρισιμότητα. Παράλληλα, το παραδοτέο ορίζει ένα χρονοδιάγραμμα και συγκεκριμένους δείκτες μέτρησης για κάθε βασικό παραδοτέο του Πακέτου Εργασίας 2 και των συναφών δράσεων, όπως ο αριθμός φυλλαδίων, newsletters, βίντεο, σποτ, δημοσιεύσεων, συνεδρίων, workshops, ημερίδων και συναντήσεων με φορείς, καθώς και η συμμετοχή σε διεθνές συνέδριο και διεθνή έκθεση.

Τέλος, το παραδοτέο αποδίδει ιδιαίτερη βαρύτητα στην τεκμηρίωση και αξιολόγηση των δράσεων διάχυσης, επισημαίνοντας ότι η καταγραφή των ενεργειών αποτελεί προϋπόθεση τόσο για την αποτύπωση της συνολικής εικόνας των παρεμβάσεων όσο και για τη μέτρηση της ποιότητας και του αντίκτυπού τους. Για τον σκοπό αυτό προβλέπεται η χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών, όπως ο αριθμός επισκεπτών της ιστοσελίδας, η συμμετοχή σε ανοιχτές εκδηλώσεις, η κάλυψη από τον Τύπο, η ποσότητα του κοινού που προσεγγίζεται, αλλά και η συλλογή ανατροφοδότησης μέσω σύντομων ερευνών ή άλλων εργαλείων αξιολόγησης. Η στρατηγική διάχυσης παρουσιάζεται έτσι ως ένα δυναμικό και εξελισσόμενο πλαίσιο, το οποίο θα εμπλουτίζεται και θα αναθεωρείται ανάλογα με τις ανάγκες του έργου, τα αποτελέσματα που θα προκύπτουν και τις συνθήκες εφαρμογής.